

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Linguistica 14 (2019)

ISSN 2083-1765

DOI 10.24917/20831765.14

Tom dedykowany Pani Profesor Józefie Kobylińskiej

Ewa Horyń

ORCID 0000-0001-5549-5977

Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków

**O różnych sposobach opisu terminologii specjalistycznej –
Terminologia specjalistyczna w teorii i praktyce językoznawców słowiańskich,
red. Renata Przybylska, Władysław Śliwiński, oprac. Barbara Batko-Tokarz
(teksty polskie), Anita Račáková (teksty słowackie i czeskie),
Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017, ss. 342.**

Dotychczas językoznawstwo polskie doczekało się wielu opracowań naukowych poświęconych terminologii oraz leksyce specjalistycznej. Są to publikacje, które głównie koncentrują się na opisie terminologii specjalistycznej z różnych dziedzin nauki¹, część z nich stanowi analizę leksyki zawodowej², ujmuje leksykę specjalistyczną w pewnym przedziale czasowym³ czy pokazuje jej funkcjonowanie w różnych typach tekstów⁴. Osobną grupę tworzą prace poświęcone badaniu słownictwa tematycznego⁵, w tym słownictwa fachowego⁶.

W nurt badań związanych z terminologią specjalistyczną wpisuje się prezentowana monografia wieloautorska wydana w 2017 roku nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jak dowiadujemy się we wstępie, publikacja ta powstała przy współdziałaniu językoznawców reprezentujących różne ośrodki naukowe zarówno z Polski (Kraków, Opole, Poznań, Tarnów), jak i z zagranicy (Banská Bystrica, Ostrava, Prešov). Redaktorzy podkreślają: „Naszą monografię językoznawczą chcemy ponadto traktować jako wzorcowy przykład współpracy międzynarodowej w dziedzinach: organizacyjnej, naukowej i kulturalnej” (s. 8).

Zgromadzony zbiór osiemnastu studiów przedstawia zarówno teoretyczne, jak i praktyczne wyniki badań. Artykuły zostały ułożone w czterech blokach

¹ Por. np.: Koronczewski 1961; Pawlikowska 1964, 1965, 1966/1967; Bugajski 1977; Musiołek-Choinski 1986; Biniewicz 1992, 2002; Ożdżyński 2000; Waniakowa 2003.

² Np.: Gajda 1976; Wołowik 1979; Starzec 1984; Żydek-Bednarczuk 1987; Cegiela 1992; Dąbkowski 2010; Horyń 2018.

³ Oto wybrane pozycje: Łuczyński 1987; Wysocka 1980, 1994, 2007; Jankowiak 2011; Zajda 2001.

⁴ Por. np.: Młynarczyk 2010; Mariak 2011; Pihan-Kijasowa 2012; Szczaus 2013; Piotrowicz 2014.

⁵ Zagadnienie to na gruncie polskim zostało rozwinięte przez Z. Cygal-Krupę 1986, 1990. Wśród prac szczegółowych warto zwrócić uwagę na następujące publikacje, np.: Szymczak 1966; Ożdżyński 1970; Bochnakowa 1984; Szlesiński 1985; Borejszo 1990, 2001; Pajewska 2003; Piotrowicz 2004; Świącicka 2012; Mitrenga 2014; Seniów 2017.

⁶ Por. np.: Przybylska 1984; Żak-Świącicka 1984; Kurdyła 2003; Młynarczyk 2008.

tematycznych: 1. *Istota terminologii i sposoby jej opisu* (s. 10–82); 2. *Typy słowników specjalistycznych jako rezultat rozwoju myśli językoznawczej i potrzeb społecznych* (s. 83–166); 3. *Terminologie z różnych dziedzin wiedzy w ujęciu porównawczym i funkcjonalnym* (s. 167–274); 4. *Badania terminologii specjalistycznej w historii języków słowiańskich* (s. 275–329).

Pierwszy segment tekstów rozpoczyna artykuł Macieja Grochowskiego pt. *Terminologia a jednostki leksykalne systemu ogólnego. O definiowaniu terminów w ustawach o nauce i szkolnictwie wyższym*. Autor charakterystyce logiczno-semantycznej poddaje „definicje wybranych terminów, mających referencję osobową, należących do języka aktów prawnych dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego” (s. 11). Koncentruje swoją uwagę na definicji regulującej terminu *tytuł profesora* i definicji projektującej terminu *doświadczony naukowiec* (s. 19–23). Badacz wychodzi od pojęcia terminu, przywołując przy tym niezbędną literaturę przedmiotową⁷, wydziela różnice między terminami a leksykalnymi jednostkami języków naturalnych (s. 14). Prezentuje definiowanie terminu *profesor* i jednostek pochodnych w aktach prawnych dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego oraz w analizowanych słownikach języka polskiego. W tym celu korzysta z sześciu (starszych i nowszych) źródeł leksykograficznych: *Słownika języka polskiego* pod redakcją W. Doroszewskiego (1958–1969), *Słownika języka polskiego* pod redakcją M. Szymczaka (1978–1981), *Słownika współczesnego języka polskiego* pod redakcją B. Dunaja (1996), *Innego słownika języka polskiego* pod redakcją M. Bańki (2000), *Uniwersalnego słownika języka polskiego* pod redakcją S. Dubisza (2003), *Wielkiego słownika języka polskiego* pod redakcją P. Żmigrodzkiego (2017, wersja elektroniczna). W kolejnym tekście (*Terminologia specjalistyczna i kultura: dychotomia czy punkty wspólne?*) Bronisława Ligara podejmuje próbę pokazania funkcjonowania terminów – reprezentujących wiedzę specjalistyczną, obok nieterminów – jednostek leksykalnych charakterystycznych dla potocznej odmiany języka. Autorka zaznacza, iż: „Terminy i kultura podlegają w lingwistyce różnym paradygmatom metodologicznym właściwym dla zakresu każdego z obu wyróżnionych obszarów badawczych” (s. 29). Mimo iż nadal między terminami a nieterminami występuje dychotomia metodologiczna, to jednak zauważa się zjawisko determinologizacji, a więc migracji terminów do kultury (np. *falandyzacja, orbanizacja*) oraz oddziaływania kultury na terminologię (np. koncepcja *impeachmentu, resetowanie*). Badaczka konkluduje: „Tak więc nie tylko kultura tworzy terminy, ale i terminologia specjalistyczna stanowi komponent kulturowy, a pojęcia: *terminy* oraz *kultura* okazują się względem siebie nie dychotomiczne, a komplementarne” (s. 49). Dział ten zamyka obszerny tekst autorstwa Władysława Śliwińskiego (*O pewnym sposobie badania słownictwa specjalistycznego i składni w wybranym gatunku użytkowym (na przykładzie katalogu Villa Italia)*), w którym badacz przedstawia sposób analizy słownictwa specjalistycznego i składni w wybranym gatunku użytkowym, jakim jest katalog reklamujący przedmioty rzemiosła artystycznego firmy *Villa Italia*. W tym celu autor opisuje katalog jako gatunek tekstu, a także dwa etapy badania języka specjalistycznego:

⁷ Są to między innymi prace Stoberskiego 1982; Gajdy 1990a, 1990b; Lukszyna, Zmarzer 2001, Gruczy 2007 i in.

pragmatyczno-genologiczny (niestrukturalny), składniowo-leksykalny (strukturalny) (s. 53). Jak dowiadujemy się z treści artykułu:

Punktem wyjścia rozważań stały się czynniki pragmatyczne (tj. kryteria specjalistycznego tematu, użytkowników, sytuacji komunikacyjnej) oraz genologiczne (charakteryzujące dany gatunek jako formę wypowiedzi językowej). Rozwinięcie badań i finalny punkt dojścia stanowiły dwie płaszczyzny: syntagmatyczną z aktualizacją struktur tekstowych oraz paradygmatyczną (słownikową), grupującą terminy i kolokacje specjalistyczne (s. 80).

W podsumowaniu autor formułuje ważny wniosek, iż języki specjalistyczne „wymagają poszukiwania nowej procedury badawczej, a zaproponowane ujęcie dyskursywne to [...] rozwiązanie metodologiczne, dobrze sprawdzające się w opisie wybranego gatunku użytkowego” (s. 81).

Kolejny blok tekstów obejmuje pięć artykułów naukowych. Jest wśród nich studium Marty Pančikovéj (*Pol'ské, slovenské a české prekladové a terminologické slovníky v minulosti a dnes*), w którym autorka przywołuje dane na temat słowników przekładowych, zwłaszcza słowników polsko-czeskich, polsko-słowackich, czesko-polskich, słowacko-polskich. Tłem rozważań jest tu oczywiście słownictwo specjalistyczne. Stan badań nad słownictwem tematycznym prezentuje zaś Zofia Cygal-Krupa (*Słownictwo tematyczne w teorii i praktyce językoznawstwa polskiego*). Autorka omawia przeprowadzone w tym zakresie badania na gruncie francuskim (P. Giraud, R. Miché, P. Rivenc, A. Sauvageot) oraz polskim (W. Miodunka, Z. Cygal-Krupa, W. Martyniuk). Dodatkowo prezentuje oraz pokrótce charakteryzuje dotychczas wydane publikacje, w tym źródła leksykograficzne, w których wykorzystywano klasyfikację słownictwa tematycznego (*Leksyka wspólna różnym odmianom polszczyzny* A. Markowskiego, 1992; *Ilustrowany słownik podstawowy języka polskiego* Z. Kurzowej, 1999; *Słownik tematyczny języka polskiego* M. Kity i E. Polańskiego, 2002; *Wielki słownik języka polskiego* www.wsjp.pl; *Słownik tematyczny uczniowskiej polszczyzny* K. Choińskiej, M. Pachowicz, 2015). W kolejnej części owego naukowego studium otrzymujemy ciekawą propozycję praktycznego wykorzystania słownictwa tematycznego w innych warstwach słownictwa: polszczyźnie potocznej, odmianach środowiskowych, odmianie artystycznej języka, a także w glottodydaktyce czy w dialektologii. Artykuł ten kończy trafny postulat „opracowania w pełni nowoczesnego współczesnego słownika tematycznego języka polskiego jako pierwszorzędnej zadania stojącego przed polskim językoznawstwem” (s. 116). Jak się okazuje, postulat ten został zrealizowany. W 2019 roku ukazało się naukowe opracowanie pt. *Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego – teoria, praktyka, leksykografia* (2019) autorstwa Barbary Batko-Tokarz. W kolejnym tekście należącym do przywołanej wyżej krakowskiej badaczki (*O wieloznacznych terminach leksykograficznych – na przykładzie rozumienia terminu tezaurus w leksykografii polskiej i słowiańskiej (na tle europejskim)*) opisowi poddano różnorodne funkcjonowanie terminu *tezaurus* w polskim słownictwie zarówno na tle leksykografii polskiej, jak i słowiańskiej. Przykładem tezaurusa jest dzieło *Thesaurus Petera* Marka Rogeta. W artykule tym otrzymujemy szeroki wykład na temat etymologii nazwy *tezaurus*, pierwszych użyć leksykograficznych, rozumienia w leksykografii

angielskiej, funkcjonowania w leksykografii polskiej oraz w wybranych językach słowiańskich (język czeski i chorwacki). Otrzymujemy również ciekawe informacje na temat odradzania się idei tezauryś w lingwistyce słowiańskiej, a także, co stanowi pewne novum, użycie go w technologii informacyjnej i komputerowej. Jak podkreśla Batko-Tokarz: „Współczesna leksykografia polska, słowiańska i europejska będzie musiała jednak niebawem [...] zmierzyć się z [...] nowoczesną formą słowników, jaką stanowią komputerowe bazy leksykalne czy ontologie informatyczne, które jak się wydaje przez swą łatwą dostępność, stają się tezaurusami XXI wieku” (s. 133). W dziale tym znajduje się także interesujący tekst Moniki Biesagi (*Stan współczesnej leksykografii internetowej (na przykładzie haseł termin i terminologia w jednojęzycznych słownikach ogólnych angielszczyzny)*). Autorka w artykule dokonuje próby prezentacji stanu współczesnej internetowej leksykografii jednojęzycznej angielszczyzny. Stara się dokonać jej oceny, „zwłaszcza pod względem poziomu informacyjności” (s. 137). Swoje naukowe wywody pisząca opiera na analizie dwóch haseł: *term* ('termin') oraz *terminology* ('terminologia') na podstawie siedmiu ogólnych jednojęzycznych słowników angielskich. Językoznawczyni w artykule prezentuje całą budowę strony internetowej danego hasła: informacje fonetyczne i gramatyczne, podział na znaczenia, definiowanie, przykłady użycia, synonimy i wyrazy bliskoznaczne, derywaty słowotwórcze, informacje dodatkowe, a następnie dokonuje syntetycznego podsumowania (s. 142–149). Dział ten zamyka artykuł Pauliny Gajdy-Gałuszki (*O próbie budowy historycznego słownika polskich terminów biznesowych z lat 1870–1914*), w którym przedstawiono główne założenia budowy słownika terminów biznesowych z lat 1870–1914. Przybliżono także propozycję metodologiczną tworzenia branżowego słownika terminologii (s. 151). Co ważne, podział nazw został oparty na spójnych tematycznie polach terminologicznych. W ostatniej części „omówiono autorski model definicji terminów, który nawiązuje do postulatów współczesnej terminografii, modelu definicji kognitywnej oraz teorii semantyki prototypu” (s. 151).

Dział trzeci zawierający sześć tekstów naukowych rozpoczyna artykuł Anny Seretny oraz Wiesława Tomasza Stefańczyka (*Węgierska terminologia językoznawcza w polskiej tradycji hungarystycznej*), w którym naukowej refleksji została poddana węgierska terminologia językoznawcza. Autorzy wychodzą najpierw od wyjaśnienia pojęcia *terminu* oraz *terminologii*. Część właściwą tekstu poświęcają na podanie różnic między polszczyzną a językiem węgierskim, w tym zachodzących rozbieżności w zakresie fonetyki, fleksji czy słowotwórstwa. Artykuł ten zamyka podsumowanie, z którego wynika, iż polską hungarystyczną terminologią językoznawczą wyróżnia obecność dwóch rodzajów terminów: „mających odpowiednik semantyczny w języku węgierskim, np. *harmonia samogłoskowa*” (s. 179), a także „niemających dokładnego odpowiednika, dla których można jednak znaleźć odpowiednik funkcjonalny, np. przedimek” (s. 179). Autorzy wnioskuje: „nie wszystkie utworzone terminy przyjęły się i są wykorzystywane w opisach oraz praktyce glottodydaktycznej” (s. 179). W dziale tym mieści się tekst słowacki autorstwa Marty Vojtekovej (*Latinská, slovenská a pol'ská anatomická terminológia*), w którym przedmiotem opisu uczyniono nomenklaturę anatomiczną w kontekście polsko-słowackim. Znajduje się tu również artykuł Bożeny Sieradzkiej-Baziur (*Terminologia*

pedagogiczna), poświęcony terminologii pedagogicznej. Pisząca niezwykle interesująco zaprezentowała w nim główne pojęcia pedagogiki, w tym system terminologiczny pedagogiki rodziny. Krakowska językoznawczyni zwróciła szczególną uwagę na fakt, iż owa leksyka specjalistyczna w swoim zasobie zawiera sporą grupę nazw funkcjonujących w polszczyźnie ogólnej (s. 208). W kolejnym tekście współautorstwa Anity Račákovéj oraz Anity Hut'kovėj (*Komparativny pohľad na terminológiu rodovej rovnosti v slovenčine, češtine a polštine*) badaczki zajęły się analizą tekstów naukowych i specjalistycznych dotyczących *gender studies* i równości płci. Charakterystyka językowa zebranego korpusu tekstowego obejmowała porównanie słowackich, czeskich i polskich terminów o różnej strukturze – jednostek jednowyrazowych, a także tych mających postać kolokacji. Grażyna Balowska (*Komunikacja transgraniczna straży pożarnej na polsko-czeskim pograniczu*) zaś swoje rozważania skoncentrowała na omówieniu głównych cech języka komunikacji transgranicznej na pograniczu polsko-czeskim. Badaczka zwróciła szczególną uwagę na zjawisko ekwiwalencji międzyjęzykowej, istotne w akcie komunikacji kryzysowej (s. 242). Gabriela Olchowa (*Formuły inicjalne i finalne w tekstach naukowych – ujęcie porównawcze*) przedmiotem swoich analiz uczyniła formuły inicjalne (wskazujące na gatunek tekstu, specyfikujące tekst, określające cel i przedmiot badań, dotyczące wyboru tematu, informujące o stanie badań, zakresie badań, a także o strukturze tekstu) i finalne (stanowiące streszczenie tekstu, wprowadzające konkluzje, informujące o perspektywach badawczych) występujące w tekstach naukowych. Materiał do analizy stanowiły tu tomy naukowe i pokonferencyjne poświęcone językoznawstwu (s. 254–272).

Ostatni z działów, zamykający tę dwujęzyczną monografię, obejmuje cztery artykuły autorstwa: Pavola Odaloša (*K vývinu, vzniku a d'alšiemu profilovaniu slovenskej onomastickej terminológie*), Mieczysława Balowskiego (*O rozwoju terminologii czeskiej słów kilka*), Jadwigi Waniakowej, Wacława Waniaka (*Polska terminologia astronomiczna – historia, stan obecny, tendencje*), a także Agaty Kwaśnickiej-Janowicz (*Stan badań nad staropolską terminologią bartniczą (typy tekstów źródłowych oraz ich opisy lingwistyczne)*). W pierwszym z nich dokonano rozważań na temat powstania (od pierwszej połowy XVIII w. do końca pierwszej połowy XX w.), a następnie kształtowania się oraz rozwoju słowackiej terminologii onomastycznej (s. 277–294), w drugim skupiono się na opisie rozwoju czeskiej leksyki specjalistycznej (s. 295–303). W kolejnym przybliżono rys polskiej naukowej terminologii astronomicznej, „począwszy od najwcześniejszego poświadczanego słownictwa astronomicznego do teraźniejszości” (s. 305), jej obecny stan i perspektywy badawcze. Dział ten kończy artykuł, w którym w syntetyczny sposób dokonano przeglądu różnych typów źródeł staropolskiej terminologii bartniczej: tekstów historycznych, zbiorów przepisów, praw, ksiąg sądowych, ksiąg sądów referendarnych, lustracji, literatury pszczelarskiej, opracowań etnograficznych itp. Na szczególną uwagę zasługuje refleksja autorki, która stwierdza: „wyjście poza metodologię opisu strukturalistycznego tej części zasobu staropolskiego słownictwa oraz opis holistyczny terminologii bartniczej, uwzględniający jej aspekt kulturowy i społeczny może przynieść

interesujące rezultaty w postaci językowej rekonstrukcji tego ważnego fragmentu działań człowieka w przeszłości” (s. 325)⁸.

Rozprawę tę dopełniają: indeks nazwisk, noty o autorach oraz redaktorach tomu, w których pokrótce przybliżono ich naukowe sylwetki.

Podsumowując, warto dodać, iż prezentowana monografia wnosi istotny wkład w badania nad słowiańską terminologią specjalistyczną. O szczególnie wysokiej merytorycznej wartości owego naukowego kompendium świadczy różnorodność oraz wyjątkowość (nierzadko oryginalność) przedstawianych treści. W zamieszczonych w niniejszym tomie artykułach odzwierciedla się niezwykła rzetelność i skrupulatność autorów tekstów w opisywaniu faktów językowych. Jeśli chodzi o stronę redakcyjną recenzowanego tomu, został on przygotowany z należytą starannością.

Dodatkowo cieszy fakt, iż rozprawa ta jest świadectwem wciąż żywego zainteresowania tym kierunkiem językoznawstwa, stanowiąc być może impuls do podjęcia dalszych inicjatyw badawczych nie tylko przez grono sławistów (w tym polonistów) czy glottodydaktyków, ale także specjalistów z innych dyscyplin naukowych, którzy interesują się terminologią specjalistyczną.

Bibliografia

- Batko-Tokarz B., 2019, *Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego – teoria, praktyka, leksykografia*, Kraków.
- Biniewicz J., 1992, *Rozwój polskiej terminologii chemii nieorganicznej*, Opole.
- Biniewicz J., 2002, *Kształtowanie się polskiego języka nauk matematyczno-przyrodniczych*, Opole.
- Bochnakowa A., 1984, *Terminy kulinarne romańskiego pochodzenia w języku polskim do końca XVIII w.*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego” LXXVIII.
- Borejszo M., 1990, *Nazwy ubiorów w języku polskim do roku 1600*, Poznań.
- Borejszo M., 2001, *Nazwy ubiorów we współczesnej polszczyźnie*, Poznań.
- Bugajski M., 1977, *Polska terminologia poligraficzna. Studium semantyczne na wybranych działach*, Wrocław.
- Cegieła A., 1992, *Polskie słownictwo teatralne 1765–1965*, Wrocław.
- Cygal-Krupa Z., 1986, *Słownictwo tematyczne języka polskiego. Zbiór wyrazów w układzie rangowym, alfabetycznym i tematycznym*, Kraków.
- Cygal-Krupa Z., 1990, *Podstawowe słownictwo tematyczne języka polskiego (na wybranych przykładach)*, Kraków.
- Dąbkowski G., 2010, *Kształtowanie się polskiej terminologii muzycznej*, Warszawa.
- Gajda S., 1976, *Rozwój polskiej terminologii górniczej*, Opole.
- Gajda S., 1990a, *Wprowadzenie do teorii terminu*, Opole.
- Gajda S., 1990b, *Współczesna polszczyzna naukowa. Język czy żargon?*, Opole.
- Grucza F. (red.), 1991, *Teoretyczne podstawy terminologii*, Wrocław.
- Grucza F., Koźłowska Z. (red.), 1994, *Języki specjalistyczne: materiały z XVII Ogólnopolskiego Sympozjum ILS UW*, Warszawa 9–11 stycznia 1992, Warszawa.

⁸ W 2018 r. ukazała się obszerna monografia A. Kwaśnickiej-Janowicz pt. *Staropolska terminologia bartnicza (na tle porównawczym)*, Kraków.

- Grucza F., 2007, *Lingwistyka stosowana. Historia – zadania – osiągnięcia*, Warszawa.
- Horyń E., 2018, *Słownictwo z zakresu górnictwa solnego XVI–XVIII wieku na tle polszczyzny ogólnej*, Kraków.
- Jankowiak L.A., 2011, *Polskie słownictwo medyczne w drugiej połowie XIX wieku oraz na przełomie XIX i XX wieku*, „Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny” X, s. 97–109.
- Koronczewski A., 1961, *Polska terminologia gramatyczna*, Warszawa.
- Kurdyła T., 2003, *Czy słownictwo rzemieślnicze jest terminologią?*, „Prace Filologiczne” XLVIII, s. 345–355.
- Kwaśnicka-Janowicz A., 2019, *Staropolska terminologia bartnicza (na tle porównawczym)*, Kraków.
- Lukszyn J., Zmarzer W., 2001, *Teoretyczne podstawy terminologii*, Warszawa.
- Łuczyński E., 1987, *Polska terminologia morska I połowy XX wieku. Nazwy części jednostki pływającej*, Gdańsk.
- Mariak L., 2011, *Leksyka z zakresu wojskowości w „Trylogii” Henryka Sienkiewicza. Cz. 1. Analiza i interpretacja*, Szczecin.
- Mitrenga B., 2014, *Zmysł smaku: studium leksykalno-semantyczne*, Katowice.
- Młynarczyk E., 2008, *Z dawnego słownictwa rzemieślniczego*, [w:] *Językoznawstwo historyczne i typologiczne. W 100-lecie urodzin Profesora Tadeusza Milewskiego*, Kraków, s. 627–637.
- Młynarczyk E., 2010, *Polskie słownictwo handlowe XVI i XVII wieku (na materiale krakowskich ksiąg praw miejskich i lustracji królewskich)*, Kraków.
- Musiołek-Choiński K., 1986, *Polskie nazwy chorób. Studium z terminologii medycznej*, Wrocław.
- Ożdżyński J., 1970, *Polskie współczesne słownictwo sportowe*, Wrocław–Warszawa–Kraków.
- Ożdżyński J., 2000, *Teoria i praktyka terminologii logopedycznej*, Kraków.
- Pajewska E., 2003, *Słownictwo tematyczne związane z lasem w kontekście badań nad językami specjalistycznymi*, Szczecin.
- Pawlikowska Z., 1964, 1965, 1966/1967, *Z historii polskiej terminologii matematycznej*, cz. 1, cz. 2, cz. 3, „Wiadomości Matematyczne”.
- Pihan-Kijasowa A., 2012, *Słownictwo z zakresu handlu w prozie Bolesława Prusa (na tle XIX-wiecznej leksyki handlowej)*, Poznań.
- Piotrowicz A., 2004, *Słownictwo i frazeologia życia towarzyskiego w polskiej leksykografii XX wieku*, Poznań.
- Piotrowicz A., 2014, *Słownictwo pism Stefana Żeromskiego*, t. XVI, *Życie towarzyskie*, Poznań.
- Przybylska R., 1984, *Problem opisu i klasyfikacji słownictwa fachowego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Językoznawcze”, z. 79, s. 159–173.
- Seniów A., 2017, *Słownictwo psychologiczne we współczesnej polszczyźnie ogólnej*, Szczecin.
- Starzec A., 1984, *Rozwój polskiej terminologii motoryzacyjnej (od początku do 1945 roku)*, Opole.
- Stoberski Z., 1982, *Międzynarodowa terminologia naukowa*, Warszawa.

- Szczaus A., 2013, *Leksyka specjalistyczna w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego z 1749 na tle polszczyzny XVIII wieku*, Szczecin.
- Szlesiński I., 1985, *Słownictwo wojskowe w wybranych tekstach literackich i historycznych XVII wieku*, Wrocław.
- Szymczak M., 1966, *Nazwy stopni pokrewieństwa i powinowactwa rodzinnego w historii i dialektach języka polskiego*, Warszawa.
- Święcicka M., 2012, *Pieniądz we współczesnej polszczyźnie: studium leksykalno-semantyczne*, Bydgoszcz.
- Waniakowa J., 2003, *Polska naukowa terminologia astronomiczna*, Kraków.
- Wołowik B., 1979, *Historia polskiej terminologii szkolnej*, Opole.
- Wysocka F., 1980, *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. I, *Anatomia: proste prymarne nazwy nie motywowane*, Wrocław-Warszawa.
- Wysocka F., 1994, *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. II, *Anatomia: jednowyrazowe nazwy motywowane*, Kraków.
- Wysocka F., 2007, *Polska terminologia lekarska do roku 1838*, t. III, *Anatomia. Nazwy dwuwyrzowe*, Kraków.
- Zajda A., 2001, *Studia z historii polskiego słownictwa prawniczego i frazeologii*, Kraków.
- Żak-Święcicka M., 1984, *Charakterystyka słownictwa zawodowego rzemieślników*, „Poradnik Językowy”, z. 5, s. 294–298.
- Żydek-Bednarczuk U., 1987, *Słownictwo z zakresu motoryzacji we współczesnym języku polskim*, Katowice.